

є хронічні проблеми з серцем або хвора на рак та інші. То такі громадяни можуть відмовитись від вакцинування від COVID-19, відповідно до ст. 1., ст. 8, ст. 9 Нюрнберзького кодексу 1947 року, ст. 6, розділ 1., розділ 3. Заява ЮНЕСКО 2005 року про біоетику та права людини пункти 7.3.1. і 7.3.2. Резолюції ПАРЕ № 2361 від 2021 року «Вакцини проти COVID-19: етичні, правові та практичні міркування», п. 16 Гельсінської декларації всесвітньої медичної асоціації.

Список використаних джерел

1. Вплив COVID-19 на міжнародне право. Правники аналізують виклики, відслідковують тенденції, роблять прогнози (частина друга) [Електронний ресурс] : URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30564495.html>
2. Пандемія COVID-19 та її можливі наслідки для системи ООН [Електронний ресурс]. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/460-Article%20Text-880-1-10-20210321.pdf>
3. Пандемія COVID-19 та міжнародне право [Електронний ресурс]. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/pandemiya-sovid19-ta-mizhnarodne-pravo.html>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Мануїлова К. В.

ДАРІЄНКО ВІКТОРІЯ ВІКТОРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНА ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ МІЖНАРОДНОГО КОМІТЕТУ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

Серед великої кількості міжнародних організацій, однією з найбільш дієвих та важливих у світовому масштабі є Міжнародний комітет Червоного Хреста, який націлений на виконання гуманітарних місій. З другої половини XIX ст. це міжнародне утворення суттєво впливає на захист життя та гідності жертв війни та внутрішніх заворушень, а також на надання їм допомоги. Цей орган спрямовує та координує міжнародну діяльність з надання допомоги, що здійснюється Міжнародним рухом Червоного Хреста та Червоного Півмісяця у ситуаціях конфлікту. Така діяльність цієї організації привела до наділення її низкою специфічних прав, що спричинило суттєві зміни її правового статусу порівняно з іншими подібними утвореннями. У свою чергу особливий правовий статус актуалізує питання міжнародної правосуб'єктності Червоного Хреста.

Не вдаючись в дискусію з приводу того, що розуміється під міжнародною правосуб'єктністю за широким чи вузьким підходом, будемо спиратися на позиції Т. В. Хомяк, яка вважає, що під міжнародною правосуб'єктністю слід розуміти певну характеристику суб'єкта, який приймає участь у міжнародних правовідносинах, в якій відображається здатність самостійно приймати участь у правовідносинах відповідно до норм міжнародного права, а також мати міжнародні права та обов'язки та користуватися ними [2].

Слід зазначити, що Міжнародний комітет Червоного хреста є однією з установ Міжнародного руху Червоного Хреста та Червоного Півмісяця. Рух об'єднує в собі сам Комітет та Міжнародну Федерацію Червоного Хреста та Червоного Півмісяця, а також усі визнані Національні товариства Червоного Хреста та Червоного Півмісяця. Водночас в Статуті Комітету визнано його незалежною гуманітарною організацією, офіційно визнаною у Женевських конвенціях та Міжнародними конференціями Червоного Хреста, та зафіксовано її особливий статус. Проте сутність «особливості» цього статусу не розшифровується, що дозволяє по-різному його трактувати науковцям. Це пов'язано ще і з тим, що даний орган був утворений в Швейцарії і діяльність його регламентувалася Цивільним кодексом цієї країни і лише в подальшому він був наділений міжнародним мандатом, що дало підстави Ф. Бюньйону зазначити, що «Міжнародний комітет доводить свою міжнародну правосуб'єктність своїм існуванням та своєю діяльністю» [3, с. 1278]. Відповідно до його позиції «визнання правосуб'єктності Міжнародного комітету *in foro domestic* у вигляді, у якому згадується у цих угодах, слід розглядати щодо справи як констатацію правосуб'єктності, яку Комітет вже має, а чи не як наділення його правосуб'єктністю. Якби справа була інакша, слід було б укласти, що Комітет не має цієї правосуб'єктності на території держав, які не здійснили це визнання, що абсурдно» [3, с. 1295].

До наведеного вище слід додати, що правосуб'єктність Міжнародного комітету Червоного Хреста визначається великою кількістю документів. Наприклад, Резолюцією 45/6 від 16 жовтня 1990 р. Генеральна Асамблея ООН надала Комітету статус спостерігача. У ст. 73 Правил процедур та доведення Міжнародного кримінального суду закріплено право Комітету та його працівників на збереження конфіденційності інформації, отриманої в ході здійснення мандату. Окрім цього, Комітет активно взаємодіє з різними міжнародними організаціями, укладає з ними різні угоди. Наприклад, угода між Міжнародним трибуналом щодо колишньої Югославії та Міжнародним комітетом Червоного Хреста, що встановлює порядок відвіду-

вання осіб, які утримуються Судом 1995 р., Угода з Організацією Американських Держав 1996 р.

Відповідно до подібних угод, що укладаються з державами, делегації Міжнародного комітету Червоного Хреста здобільшого набувають статусу, аналогічного статусу міжурядової організації, тобто наділяються відповідними привілеями та імунітетами. Відповідно можна вести мову про неоднозначну практику.

Окремі науковці вважають, що Міжнародне співтовариство надає привілеї та імунітети Комітету, а також розвиває відносини, виходячи з його функцій, репутації, принципів діяльності та ефективності в гуманітарній сфері, однак це ще не вказує на визнання Комітету суб'єктом міжнародного права за своєю природою [4]. Хоча на думку Т. В. Хомяк Міжнародний комітет має достатню правосуб'єктність як суб'єкт міжнародного права [2].

Підводячи підсумки, варто зазначити, що не можна ототожнювати правосуб'єктність Міжнародного комітету з правосуб'єктністю міжнародної неурядової організації, оскільки остання наділена правами та обов'язками, головним чином, консультативного характеру. Натомість Комітет встановлює специфічні відносини з суб'єктами міжнародного права. Його можливості впливати на міжнародне право, систему міжнародних відносин набагато перевищують можливості звичайних міжнародних неурядових організацій. Особливий статус Комітету був визнаний ООН шляхом надання його статусу спостерігача. Його делегації та делегати користуються аналогічними дипломатичними привілеями та пільгами.

Стосовно Міжнародного комітету Червоного Хреста мова може йти про функціональну правосуб'єктність, обмежену виконанням завдань, покладених на Міжнародний комітет з метою захисту жертв війни». Проте вважаємо, що Міжнародний Комітет Червоного Хреста є організацією змішаного типу, яка була створена на основі національного права Швейцарії, діяльність якої визнається та підтримується міжнародною спільнотою.

Список використаних джерел

1. Устав Международного комитета Красного Креста від 24.06.1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991_002#Text (дата звернення: 01.11.2021).
2. Хомяк Т. В. Міжнародний комітет Червоного хреста як суб'єкт міжнародного права. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/6073/Homyak%20Miznar.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 01.11.2021).
3. Бюньон Ф. Международный Комитет Красного Креста и защита жертв войны. М. : Междунар. Ком. Красн. Креста, 2005. 1448 с.

4. Семенова Е. М. К вопросу о международной правосубъектности Международного комитета Красного Креста. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/k-voprosu-o-mezhdunarodnoy-pravosubektnosti-mezhdunarodnogo-komiteta-krasnogo-kresta> (дата звернення: 01.11.2021).

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри Каненберг-Сандул О. К.

ЗАМОСТЕНЧУК АНАСТАСІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ НАГЛЯДУ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ РАДИ ЄВРОПИ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Підписання у 1950 р. Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) стало важливою подією для життя міжнародного співтовариства. Вона створила не лише перелік прав і свобод, а й наділила спеціальні установи повноваженнями здійснювати контроль за дотриманням її положень. Зокрема, повноваження щодо нагляду за виконанням рішень Європейського суду з прав людини (далі – Суд) було покладено на Комітет Міністрів Ради Європи.

Головним положенням, що регулює наглядові повноваження Комітету Міністрів є доповнена у 2010 р. Протоколом № 14 стаття 46 Конвенції.

В п. 1 та п. 2 ст. 46 Конвенції зазначено: «Високі Договірні Сторони зобов'язуються виконувати остаточні рішення Суду в будь-яких справах, у яких вони є сторонами. Остаточне рішення Суду передається Комітету Міністрів Ради Європи, який здійснює нагляд за його виконанням» [2].

Більш детально процедуру моніторингу визначено у Правилах Комітету Міністрів щодо нагляду за виконанням рішень та умов дружнього врегулювання від 10 травня 2006 р. (далі – Правила) [3].

Заходи, яких необхідно вжити бувають двох видів: індивідуальні та загальні. Зобов'язання вжити індивідуальних заходів та надати заявникові відшкодування проявляється у двох аспектах. По-перше, держава повинна забезпечити справедливу сатисфакцію, встановлену Судом. По-друге, якщо наслідки порушення для заявників не можуть бути повністю усунені шляхом виплати певної грошової суми, присудженої Судом, держава повинна відновити заявника в первісних правах. Таке відновлення вимагає від держави певних дій, зокрема такими